

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

Food and Agriculture Organization of the United Nations

រុយសជាភ្នាក់ងារចម្លងជំងឺម៉ូសាអ៊ិចលើដំណាំដំឡូងមី

រុយស ស្ថិតក្នុងលំដាប់ Hemiptera គ្រួសារ Aleyrodidae គឺជាពពួកចុចបីតជញ្ជក់យករុក្ខរសពីរុក្ខជាតិមកចិញ្ចឹមជីវិត។ វាមានដងខ្លួនស្រទន់គ្របដណ្តប់ដោយស្លាបពណ៌ស។ រុយសដែលបំផ្លាញដំណាំដំឡូងមីមានដូចជា៖ *Bemisia tabaci* (Gennadius, 1889) *Bemisia tabaci* (B biotype) (Gennadius, 1889) និង *Aleurodicus disperses*។

ប្រជាជនរុយស (រូបភាពដោយ Neil Palmer, CIAT)

រុយស (រូបភាពដោយ Stephen Ausmus)

រោគសញ្ញាជំងឺម៉ូសាអ៊ិចលើដំណាំដំឡូងមី (រូបភាពដោយអង្គការ FAO)

១. ការបំផ្លាញ

រុយសបំផ្លាញដំណាំដំឡូងមីដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោល។ ការបំផ្លាញដោយផ្ទាល់គឺវាបិតជញ្ជក់យករុក្ខរសមកចិញ្ចឹមជីវិតដែលបណ្តាលឲ្យស្លឹកដំឡូងមីឡើងរូញស្លោក និងជ្រុះស្លឹក។ នៅពេលចំនួនប្រជាកររុយសមានកម្រិតខ្ពស់ វានឹងធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ទិន្នផលដំឡូងមី។ ចំពោះការបំផ្លាញដោយប្រយោល វាគឺជាភ្នាក់ងារចម្លងជំងឺម៉ូសាអ៊ិចលើដំណាំដំឡូងមី។

២. លក្ខណៈរូបសាស្ត្រ

- ❖ ពងរុយសមានរាងជាពងក្រពើពណ៌លឿងនិងមានប្រវែងប្រហែល ០,២មម។
- ❖ សត្វពេញវ័យខ្លួនគ្របដណ្តប់ដោយម្សៅមានពណ៌សរលោង។ វាមានប្រវែងប្រហែល ១មម ហើយសត្វឈ្មោលមានប្រវែងខ្លីជាងសត្វញីបន្តិច។

៣. លក្ខណៈជីវសាស្ត្រ

សត្វញីពងនៅផ្នែកក្រោមនៃផ្លែស្លឹក។ ពងនឹងញាស់បន្ទាប់ពី៧-១៤ថ្ងៃ។ សត្វពេញវ័យញីមានអាយុប្រមាណពីរសប្តាហ៍ដែលក្នុងមួយវដ្តជីវិតរបស់វា វាអាចពងបានចំនួនពី៦៦-៣០០ពង។ សត្វពេញវ័យសកម្មក្នុងការបឺតជញ្ជក់យករុក្ខរសនៅពេលព្រឹក និងរួមភេទនៅពេលរសៀល។

វ័យស (រូបភាពដោយ Ian D. Bedford)

វ័យស (រូបភាពដោយ Neil Palmer, CIAT)

៤. វិធានការគ្រប់គ្រងរុយស

- ❖ សម្អាតស្មៅដែលជាជំរករុយសទាំងក្នុងចម្ការ និងបរិវេណជុំវិញចម្ការ។
- ❖ ឆ្លាស់មុខដំណាំដោយដាំឆ្លាស់រវាងដំឡូងមីនឹងដំណាំផ្សេងទៀត ដូចជាពពួកសណ្តែក ពោត។
- ❖ រក្សាដីទុកទំនេរមួយរយៈ ដើម្បីផ្តាច់វដ្តជីវិតរុយស។
- ❖ ប្រើល្បាយទឹកសាប៊ូ ដែលមានសាប៊ូម្សៅចំនួន ៤ស្លាបព្រា លាយប្រេងឆាចំនួន៨ ស្លាបព្រានិងទឹកចំនួន ១០លីត្រ បាញ់នៅពេលព្រឹក ឬល្ងាច។
- ❖ ត្រាំកំណាត់ដំឡូងមី (ពូជ) ក្នុងទឹកថ្នាំទីយ៉ាមេថូសាំ (Thiamethoxam) ១កញ្ចប់ មាន៤ក្រាម លាយទឹក ៨លីត្រ ទុករយៈពេល១០-១៥នាទីមុនពេលដាំ។
- ❖ បាញ់ថ្នាំផ្សំពីរុក្ខជាតិ (ផ្សំស្លឹកទៀប ២គក្រ ស្លឹកប្រេងខ្យល់ ២គក្រ បុកឲ្យម៉ដ្ឋច្របល់ជាមួយទឹក ១០លីត្រ រួចប្រោះឲ្យស្អាតហើយបាញ់កន្លែងដែលកើតរុយស)។
- ❖ ក្នុងករណីត្រូវប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ត្រូវជ្រើសរើសថ្នាំកសិកម្មណាដែលមានបញ្ជីការត្រឹមត្រូវ។

រៀបចំដោយ នាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងកុតតាមអនាម័យ ក្រោមជំនួយបច្ចេកទេសពីគម្រោងបង្កើនសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងការរាតត្បាតនៃជំងឺមូសាអ៊ិចលើដំណាំដំឡូងមី គាំទ្រមូលនិធិដោយអង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ

☎ ៥៤២/៤៩អេហ្វ ផ្លូវលេខ ៣៩៥-៦៥៦ សង្កាត់ទឹកល្អក់៣ ខ័ណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ
 📠 (០២៣) ៨៨៣ ៤២៧ | 📠 (០២៣) ៨៨៣ ៤២៧